

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 180 (3342) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

33 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyesztettek el a németek az Atlanti oceánon

Legalább százezer embert vesztek a bolsevisták a Leningrád-körüli eredménytelen harcokban. Stalin jelentésben tájékoztatta Rooseveltéket az arcvonal helyzetéről és jövőbeni hadászati terveiről

Az angolszászok aggódnak a szovjet külön fegyverszüneti lehetőségei miatt

A kanadai angolszász tanácskozások előkészületei körül nyugtalanul keringenek a találgató hírvérések. Legjellemzőbb az a tudósítás, amit a svéd lapok közlései Londonból hoznak, mely szerint az angol fővárosban aggódnak Stalin elutasító magatartása miatt. Az angolszászok ugyanis ismételték a Szovjetuniót, hogy velük közös tanácskozásra üljön, de ez nem állott kötélnék. Az angolszászok viszont a maguk hadvezetését az oroszokéval szeretnék úgy összehangoztatni, hogy egyszerre Európát is, de Japán csendestengert szervezkedését is támadhassák. Aztán a háború utáni elrendezkedésben is szeretnék az oroszokéval határozni. Stalinnek az erről való megállapodásra szintén nem hajlandók.

Ellenben akarnak valami olyant, hogy a németekkel külön fegyverszüneti megállapodásra jussanak. A szovjetvédelem alatt megalakult „szabad Németország bizottsága” olyan körvonalakat enged sejtetni, hogy a szervezet útján akár a szovjet külön diplomáciai kísérletezéseket végbevitni. Ezen a réven akarja elérni, hogy a németek a szovjet nyugati határáig visszavonulván, engedjék vissza a gabonatermő Ukrajna területét, s így a szovjet könnyebbíthesse meg a maga élelmezési nehézségeit és inséges helyzetét. A keleti fronton folyó óriási anyagátának is végeredményben ez az óhívás a legfőbb motorja orosz részen.

Az angolok tehát orosz-német külön fegyverszünetről félnek, amely félelmük nem is mai keletű, hanem régebbi idő óta gondoltak ilyen lehetőségekre. Most azonban aggodalmuk ebben a tekintetben igen kiéleződött, mert Stalinnek ma-kacs tartózkodását csak rendkívüli hátsó gondolatokkal tudják magyarázni. Az orosz nyári támadás is szinte állóharc jellegét vette föl, s ez az egyhelyben állás is arra szolgál okul, hogy a német-orosz erők közti döntetlenség kényszerhelyzetre következtessenek.

Az olasz hadszíntéren is feltűnő a szicíliai előhaladás sokszoros megakadása. Az angolszászok a sziget északi partján próbálkoznak új és új partraszállásokkal, de ismételtlen visszakergetik őket a tengerbe. Amerikában különösen keserűen emlegetik, hogy a szicíliai vállalkozás mégse lett könnyű bevétel. Olaszország tulajdonképpeni területére még hátra van, de mi lesz az ottan számított előhaladással, ha még Si-

ciáliával is ilyen nehezen bírnak? Itt is az olaszokat valami hatásosabb módszerrel kell megingatni, talán új békeformulával. Csak hogy Stalinnek Olaszországban is beleszólást kívánnak a fegyverszüneti feltételekbe, sőt az egész Badoglio-rendszernek a szovjet-rendszerrel való föleseresését.

Az olasz kérdés így még súlyosabb lett, mint ahogyan azt az angolszász partraszállók elképzelték. Ennek a megkönnyítésre is szeretnék volna, hogy Stalinnek a kanadai tanácskozáson részt vegyenek. Roosevelt valóságos családi fogadtatást kínál Stalinnek, csak jöjjön. Stalinég mégse mennek. És a harcvonalak keleten is áttörhetetlenek, az olasz

föld felé is keserves nehézségük. Távolkeleten pedig már a keletázsiai új államszövetség végleges határait kezdik megszilárdítani. A casablancai haditerv helyett újat kell készíteni Európa és Ázsia ellen. De hogyan, ha Oroszországra nem tudnak biztosan számítani? Itt van az angol aggodalmak és szorongások legfőbb oka.

Ezen a nagy terhelésű lelki ködön csak az tudna könnyíteni, ha Kanadában a tanácskozók hirtelen rájárnának, hogy a tisztességes és elfogadható béke terveivel ők kezdenek közeledni az ellenfelekhez, s így előzzék meg a Szovjet által tervezett külön fegyverszünetet.

Kanadából az Egyesült Államokba utazott Churchill

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Német tengeraltjárók az Atlanti óceánon és a Földközi tengeren ismét elsúlyesztettek 6 ellenséges hajót összesen 33.000 tonna úrtartalommal s torpedóálatokkal megromgáltak egy hetedik hajót.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat kiegészítő közlése szerint Churchill miniszterelnököt, aki a Niagara víz-eséstől az Egyesült Államok meg nem nevezett helyére utazott Mary leánya és nagy kísérete kísérte el.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint azt a tényl, hogy Sztalin nincs jelen a

szövetségesek északamerikai értekezletén, ne mszabad úgy értelmezni, mintha nem venne részt a tárgyalásokon. Washingtoni katonai körökben sejtetni engedik, hogy Sztalintól diplomáciai képvisellete útján jelentés érkezett a keleti arcvonal jelenlegi helyzetéről, valamint Sztalin szándékairól a jövőbeni stratégiai terveket illetően.

Kihasználhatják-e az angolok szicíliai vállalkozásuk eredményét jövőbeni terveik végrehajtásánál

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI katonai tudósítójának jelentése szerint a Ladoga-tótól délre július 12-étől augusztus 3-ig vívott elhárító csatáról beérkezett zárójelentések alapján emgállapítható, hogy ezek a harcok különösen nagy eredménnyel végződtek a német hadvezetés szempontjából. A szovjet 1942. szeptember 3 és október 2. közötti időben kísérelte meg először, hogy a német zárógyűrűt ezen a harciterületen áttörje. A kísérlet kudarcra után csak 1943. január 2-án kezdte meg a második tehermentesítő offenzíváját, melynek ujra az volt a feladata, hogy

Leningrádtól keletre áttörje a német záróeretesz. Április 5-én kénytelen volt a szovjet a téli offenzívát félbeszakítani anélkül, hogy többet ért volna el, mint egy keskeny utat Leningrádba, amely még mindig a német tűzérség ellenőrtüze alatt áll.

Junius óta látható volt, hogy a szovjet keletről, északról és nyugatról be akarja nyomni a Leningrádtól északra lekvő német arcvonalat. 21 lövészdandár, sok páncélosezred, számos más vegyes kötelék, nagy tűzérségi és légierő, lángszórók és sztalin-organák támogatásával indította meg a szovjet támadását. A csaknem há-

romhétig tartó csatában a németek az egész vonalon megtartották állásaikat a bolsevisták nagy tulerejével szemben. A bolsevisták kénytelenek voltak 9 lövészhadosztályt és valamennyi páncélos köteléküket visszavonni. Az arcvonalon maradt kötelékek közül 9 lövészdandár és a páncélos-kötelékek nagy része rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. A bolsevistáknak ezen az arcvonalszakaszon a legóvatosabb becslés mellett is legalább 100.000 löny veszteségük volt.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A római rádió tengerészeti szakértője azt írja, hogy a szicíliai csata során augusztus 7. és 8. között amerikai csapatok szálltak partra a sziget északi részében, hogy hátulról támadják meg a német arcvonal jobb szárnyát. Maga a partraszállás sikerült, azonban a támadók nem érték el céljukat, mert körülzárták őket és megfúszították a további partraszállási kísérleteket.

A partraszállási módszerek általában nagy haladást értek el és ennek során a partraszállási műveletek sokkal inkább lehetségessé váltak, mint bármikor a történelem folyamán. A támadók azonban még ha sikerül is megemmisíteniök a német-olasz hidfőt Sziciliában, mégsem lesznek képesek kihasználni szicíliai vállalkozásukat jövőbeni terveikhez. A szicíliai vállalkozás eredményeit csak olyan helyen használhatnák fel, ahol csupán különleges partraszállási eszközökkel haladhatnak előre. A partraszállási helyen nincsen olyan kikötő, ahol expedíciós csapatokat lehetne partrateneni. Azonfelül a különleges partraszállási módszerek alkalmazásánál szükség volna nyugodt tengerre. Eppen ezért az előzónlési kísérlet sikere attól függ, hogy az ellenség mit tud elérni, mielőtt az időjárás megváltozik? Mindezekből az következik, hogy az ellenségnek rendkívül fontos az, hogy sürgősen cselekedjék. Szicília megszállása lehetséges volt, minthogy az ellenség nagy erőket, meg pedig fölénnyben levő erőket tudott harcbanvetni, emberben és hadianyagban egyaránt. A valóság azonban az, hogy az ellenség támadó terveinek még csak a kezdetén van.

Sonamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Bose szerdán tért vissza 18 napos burmai és thaiföldi utjáról, — ennek során a burmai kormányfővel, a thaiföldi miniszterelnökkel és a burmai japán haderő főparancsnokával folytatott megbeszélést. Sonamba vizsztatérve nyilatkozott utjának eredményéről. Kijelentette, hogy a japán haderő főparancsnokával folytatott megbeszélése során megállapították, milyen offenzív taktikát folytasson az indiai nemzeti hadsereg a brit erőkkel szemben. A Burmában és Thaiföldön élők hinduk már felkészültek a Delhi felé való menetre és a hindu ellenállási mozgalom rövidesen függetlenségi harccá válik.

Eddig nem fejlődhetett ki nagy átfogó hadmozdulattá a nagy nyári szovjet offenzíva

Bjelgorod vidékén a technikai eszközök hallatlan tömegét veti harcba az ellenség — Zárt sorokban vonul a németek után a szovjettől való félelmében a kiürített területek lakossága

Megrendíthetetlen Sziciliában a német védelem ereje

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: *Washingtoni hír szerint az amerikai háborús tájékoztató hivatal közölte, hogy elhalasztják a buvárnaszádok elleni műveletekről szóló havi hivatalos közlemények kiadását. Ezt az intézkedést Roosevelt és Churchill határozta el.*

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: *A japán kormány tájékoztatósi hivatala teljesen alaptalannak nyilvánította azt a Csungking-Kínából származó állítást, mely szerint Japán a legutóbbi két hónap alatt több ízben kinyújtotta békecsápjait Csungking-Kína felé.*

Orel körül szerdán teljesen szünetelt a harc

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: *A keleti nagy csata egyik legnagyobb súlypontja Bjelgorod környékére helyeződött át. A vároktól nyugatra és délnyugatra folyik a nagy küzdelem. Most itt összpontosul a szovjet legnagyobb erőfeszítése. It veti harcba legnagyobb erőit a szovjet emberben és anyagban. Magától értetődő, hogy a németek is ebben a térségben vonultatják fel azokat az erőket, melyek szükségesek ahhoz, hogy a szovjet hadvezetőséget céljai elérésében megakadályozzák. Miután a szovjet közvetlen célja itt Charkov elfoglalása, a Bjelgorod terében folyó nagy csata végeredményében eldönti ennek a fontos városnak a sorsát is.*

A harctéri helyzetet csütörtökön közvetlenül a hatodik Churchill-Roosevelttalálkozó előtt a Wilhelmstrasse szóvivője azzal jellemezte, hogy az ötödik, tehát a casablancái találkozó megállapított stratégiai programot az angolszászoknak eddig nem sikerült megvalósítani. Feltűnő, hogy a mostani értekezleten ennek a tényállásnak a megvitatása fontos szerephez jut. A casablancái értekezleten a hadműveleteknek a Csendes óceánon való nagyobb kiterjesztését határozták el. Az amerikaiak nagy akcióba is kezdtek, amely súlyos veszteséget okozott nekik anélkül, hogy egyes jelentéktelen szigeteken kívül stratégiai céljaikhoz közelebb jutottak volna. Mindenesetre a stratégiai helyzet a Csenden óceánon Casablanca óta lényegében nem változott. Alapjában véve azt lehet állítani az európai helyzetről is. A szövetségesek minden harcban dobhatók erejüket Sziciliában állították csatasorba és ott már hetek óta jelentős áldozatokat kell hozniuk anélkül, hogy az ott talált elkeseredett ellenállást mind ezideig meg tudták volna törni.

Az olasz rendszerváltozás nyomán kitört diadalmamór után most már az amerikaiak is belátják, hogy az a bánásmód, melyet Olaszországgal szemben alkalmaztak, téves volt és éppen az ellenkezőjét érték el, mint szerették volna. Olaszországnak ma nincsen néppárti kormánya, ellenben a Badoglio kormánynak ideje volt ahhoz, hogy megszüárduljon. Miután az oroszoknak sem sikerült minden erőlködés ellenére, áttörni vonalainkat, az európai helyzetről is megállapítható, hogy Casablanca óta lényegesen nem változott.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: *A szovjettámadás súlypontja lényeg-*

ben most már teljesen áttolódott Bjelgorod környékére és a Kirov-Vjazma-Jarzevo szakaszra, míg a többi szakaszon már lényegesen nyugodtabb a helyzet. Az Oreltől nyugatra és északnyugatra lévő szakaszon szerdán már csaknem

Orel vidékén a szovjet támadás széttöredezett

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI katonai szakértője írja: *A nagy nyári szovjet offenzíva eddig nem fejlődhetett ki nagy átfogó hadmozdulattá. A harcok napról-napra szembe-tűnően inkább a technikai fegyverek birkózásának képét mutatják. Különösen vonatkozik ez a szovjet támadóterületek súlypontjaira, Bjelgorodtól délre és Vjazmától délre. Az ellenség éppen Bjelgorod vidékén technikai eszközök hallatlan tömegét veti harcba és aránylag csak gyenge gyalogsági erőket vonultat fel. A felderítők jelentése azonban arra mutatnak, hogy a szovjet nem mond le végérvényesen a gyalogsági tömegek harcba dobásáról, mert a harci területek mögött nagy tömegek állanak készen a bevetésre. Pillanatnyilag azonban a küzdelem szinte kizáróan a páncélos fegyvernemre, a tüzérségre és a légi haderőre szorítkozik. A harcteret dominálja a német kvalitás az ellenséges tömeggel szemben. Mialatt a bjelgorod-vidéki harcok szerdán bevessé-gükben még fokozódtak, Orel vidékén a szovjet támadás széttöredezett. Mindenképpen az a benyomás észlelhető, hogy ha összehasonlítást tesszünk az ellenség erejével, amellyel a legutóbbi héten még rohamozott. Ezen a területen azonban még újabb*

Szétverték és megsemmisítették az Orlando foktól nyugatra partrötött angol és amerikai csapatokat

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: *A szicíliai harctéren szerdán csak az északi part mentén került sor nagyobb harci cselekményekre. Az angolszász erők az Orlando foktól nyugatra körülbelül ezrednyi erősségű csapatot tettek partra. A gyors német harcrepülőek a tüzérséggel együttműködve, annyira szétverték a partraszállókat, hogy csak néhány száz ember tudott egyáltalán partra jutni kevés páncélossal. A partron azután körülzárták és megsemmisítették valamennyit. Patton tábornok egyidejűen*

teljesen szünetelt a harc. Figyelemreméltó, hogy a kiürített területek lakossága zárt sorokban követte az elvonuló németeket, úgyhogy a szovjet már mindenütt csak üres, elpusztult területeket talált a sok harciakadállyal járhatatlanná tett területen. Bjelgorodnál a szovjet páncélosokat a gondosan elkészített német ellentámadások elvágják mögöttes őszekötöttéseiktől. Megsemmisítésük folyik. Az eddigi részletes jelentések szerint német gyalogos és páncéloskötélek itt 55 harcokcsit semmisítették meg. Kirov-Vjazma és Jarzevo környékén a szovjet szerdán biztosan elvesztett 151 harcokcsit. A végleges jelentések beérkezésekor számítani lehet a veszteségek emelkedésére.

támadásra kell számítani. Erre több előjel utal.

Megingathatatlan a védelem ereje Sziciliában is. Az Orlando foktól nyugatra nagyobb erőkkel megkísérelt ellenséges partraszállási kísérlet szétverése, bizonyíték arra, hogy az egyre inkább összpontosuló védelem Szicília szigetén milyen hatással jár. Aból, hogy a német és olasz csapatok tervszerűen egy megrövidített hídfőállásba vonultak vissza, következtetni lehet arra, hogy az ellenségnek ismét kemény és veszteséges harcokra van kilitása.

Csugujev környékén és Bogoduhovtól északnyugatra több mint ezer zuhanóbombázó és nehézbombázó olyan jó eredménnyel támadta a szovjet menetalkulatokat és ütegállásokat, hogy a szovjet támadómozdulatait csak szétforgácsoltan tudta folytatni. Kirovnál és Jarzevonál a kedvezőtlen időben is eredményesen működtek a német repülőek. A szovjet csapatok által megszállt községek és erdők közül többet felgyújtottak. A menekülő szovjet katonákat bombákkal üldözték. Kirov környékén a zuhanóbombázók megsemmisítették 6 szovjet páncélosot és elhallgattattak több léghárító üteget. A szovjet vasúti hálózat ellen intézett éjszakai támadások során Kurszknál telibetaláltak és felrobbantottak egy lőszer szállítóvonatot.

csaknem két hét óta nagy erővel küzdenek több amerikai hadosztály ellen. Randazzo, mely néhány nap óta ellenséges tüzérségi tűz alatt áll, eddig még ellenállt, mint más központok is, melyek folytatják elszánt védekezésüket. Hőskölteménybe való küzdelem ez, melyből az olasz és német népek tudomást kell szerezniük.

Zürichből jelentik: (B. T.) Eisenhower főhadiszállásáról érkezett jelentés szerint Randozzánál a németek ismét visszaverték az angolszászok harcra fordított támadásait. A németek a Randozza fölé emelkedő terepen épített beton támaszpontjaikból figyelik a szövetségesek minden mozdulátát. A sziklák közé épített támaszpontok repülőgépekkel sem támadhatók.

A Debreceni Nyári Egyetem hallgatói városunkban

Nagyvárad. Mintegy hetven tagú csoport jött pár napos kirándulásra a debreceni nyári egyetemről dr. Hegedűs Lajos előadó vezetésével. Ma megtekintik Nagyváradot, majd Kolozsvárra, Bánffyújnyadra utaznak és egy hetet Pesten töltenek. Eddig mártóbb alföldi nevezetességet tekintettek meg. A látogatók között több megszállt területi vendég van a Délvidékről és Szlovákiából. Ezek a magyar külügyminisztérium s legnagyobb részben ottani tanítók, tanárok és közigazgatási tisztviselők.

De találunk városunk kedves vendégei között finnek, németeket és egy kínait is.

Súlyos szerencsétlenség a Berkovits utcában

Víz helyett zsirosszódát ivott egy fiatal nő.

(Nagyvárad.) Csütörtök délután a Berkovits Ferenc utca 2. számú házába hívták a mentőket, ahonnan az egyik lakót, név szerint Major Erzsébetet súlyos állapotban kellett kórházba szállítani. Kiderült, hogy Major Erzsébet zsirosszódát ivott még néhány nappal ezelőtt, különösebben rosszul azonban csak mára lett. A súlyos állapotban kórházba szállított nő állítólag nem akart öngyilkos lenni, hanem véletlenül ivott olyan csuporból, amelyben zsirosszóda volt. Állapota eléggé súlyos, remélhető azonban, hogy sikerül megmenteni.

Tűz támadt a fácánosi tanyán A kár jelentéktelen

(Nagyvárad.) Csütörtök délelőtt 10 óra 50 perckor egy Burter Ilona nevű nő telefonon értesítette a tűzoltóságot, hogy a fácánosi tanyán a trágyadomb kigyulladt. A hír vétele után kilenc tűzoltó Urbán József tüzemester vezetésével azonnal a helyszínre sietett, ahol megállapították, hogy mintegy 24-25 méter hosszú, 10 méter széles és másfél méter vastag trágya gyulladt ki. A tüzet lokalizálták és a közeli épületekben kár nem esett. Az oltási munka több órát vett igénybe úgy, hogy a tűzoltóság csak délután 1 óra 57 perckor tért vissza.

Miután az elpusztult anyag nem birt különösebb értékkel, a kár jelentéktelen.

Rendkívüli vakmerőséggel végrehajtott eseményt vár a román sajtó

Románia Törökországgal közös történelmi szerepét hangoztatja az orosz veszéllyel szemben. Döntő diplomáciai és politikai válságról írnak a nagy román lapok

Bukarest. A román sajtó érdeklődése főként a nemzetközi helyzet felé fordul. A sajtó hangja ezzel a kérdéssel kapcsolatban nem a szokott nyugalmat és biztosságot mutatja. Az augusztus 11-én megjelent késő délutáni és esti lapok majdnem kivétel nélkül emelik a kérdésnek szenteltik első oldalukat. A *„Zorba Vremii”* „A háború nem megoldás” cím alatt a következőket írja: Teljes és radikális győzelem már nem is lehetséges. A haditermelés technikája a fejlettség olyan fokát érte el, amely további illúziókat nem enged. Egymással szemben álló felek egymást örlik fel, anélkül, hogy bármelyik is döntést tudna kicsikarni. A kocka nem akar eldőlni...

„Tegyük fel, hogy Olaszország kapitulál...”

Szeptember elsején lesz negyedik esztendeje annak, hogy a háború kitört. A béke, amelyet olyan sokan és oly forrón várnak de amelyet oly sokan félnek, lehet, hogy már holnap bekövetkezhetik, de lehet, hogy túl későn érkezik. A logika tiszta törvényei alapján gondolkozó ember már semmit sem lát. Tegyük fel azt, hogy Olaszország megfelelő feltételeket kap és kapitulál. Na és azután? Ezen csak Oroszország nyerhet, megjelenhet a meleg tengeren és veszélyeztetheti Anglia földközi-tengeri uralmát. Ma minden abszurdum, mert a hadicélok konfuzusok és minden mesterkedés.

Ma már csak két diplomácia áll állomáshelyén a Vatikán és Japán. Az előbbi mindenütt jelen van, az utóbbi Moszkvában. Jöselni mi nem tudunk, mert ma már semmimsem normális és nem láthatjuk mi forr a boszorkányműködésben. Hogy mi készül, azt senki sem mondhatja meg, de tudjuk, hogy a háborus időköt a meglepetések jellemzik. Az erkölcsöt, a jogokat ma már kikapcsolták, a mai időben politikai intelligenciával élünk de olyan, amely cinikus és perverz intelligencia. Csak ilyen módon az elvek kikapcsolásával tudunk meg a háború és a béke formulája.

„A világtörténelem nagy választóján állunk”

Maláthatalan hidakat vernek a helenai megoldások partjai felé. Biztos, hogy rendkívül vakmerőséggel végrehajtott esemény fog történni. Csak azt nem tudjuk, ki lépi át először a Rubicont? Vannak aggályoskodók, ezek hagyják, hogy érzelmük felülkerekedjen rajtuk. A háború a katonai vezetők kezében látszik, de akinek bátorsága van ahhoz, hogy a dolgok mélyére nézzen, láthatja, hogy döntő politikai és diplomáciai válság állott már be. A világot újabb hatalmas és szenzációs események forrják megrendíteni.

A *Capitala* „Németország és Orosz-

ország” cím alatt azt írja, hogy az előbbi megmenti az európai kulturát, az utóbbi azonban ázsiai anarchiát jelent. Sajnos Európában még vannak államok, amelyek keresztbetett kezekkel várják, hogy Németország őket megmentse. Fájdalmas színjáték ez, melynek még rossz vége lehet. Ma a tizenkettedik órát éljük, ha ez is elmúlik már késő lesz.

A lap a továbbiakban a következő gondolatokat közli: „Hivatalos jelentések arról számolnak be, hogy a heves keleti harcokkal egyidőben élénk diplomáciai tevékenység indult meg. Az európai államok tudják, hogy milyen sors vár rájuk az ellenség győzelme esetén. Miért nem

állanak annak a hadseregnek az oldalára, amely a bolsevista sárkány ellen küzd? A szabadság eszméje mellett küzdő férfiaknak meg kell fogadniok, hogy nem hátrálnak meg a barbarizmus előtt. A világtörténelemnek nagy választóján állunk.

Az *Actiunea* hasonló hangnemben ír cikket és Befejezésül Törökország felé fordul. Kiemeli azt az állandó ellenállást, amelyet nemcsak Törökország, hanem Románia is tanúsított az orosz törekvésekkel szemben. Törökország mindig tudta és ma is tudja, hogy a Dardanellákat a Dnyeszternél kell megvédeni. Románia az, amely egyensúly szerepét tarthatja.

Eredményes tárgyalásokat folytatott Budapesten a főispán és a polgármester

Jóváhagyta a belügyminisztérium a 120.000 pengős városi kölcsön felvételét

Nagyvárad, aug. 13. Megírtuk, hogy a városi főispán és a polgármester fontos ügyek megtárgyalására Budapestre utaztak. Dr. Soós István polgármester hazatérése után budapesti útjával kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

Budapesti utam alkalmával igen fontos tárgyalásokat folytattam a belügyminisztériumban a Rimanóczy szálloda és fürdő házikézelésbe való vételével és az ott folyó munkálatokkal kapcsolatban. A belügyminisztérium jóváhagyta a házikézelésre vonatkozó közgyűlési határozatot, úgyszintén jóváhagyta, hogy a szükséges munkálatokkal kapcsolatban 120.000 P. kölcsön vétessék fel az alapítvány által a városi házipénztárból, végül jóváhagyta a kiírt átalakítási munkálatokat és a gondnoki állással kapcsolatos intézkedéseket. A vonatkozó határozatokat magammal is hoztam.

Igen fontos és eredményes tárgyalásokat folytattunk a belügyminisztériumban a városi utak megjavításával kapcsolatban. A teljesen megrongált utak helyrehozatalára a városi költségvetésben meglévő fedezeten kívül több, mint 300.000 pengőre van szükség.

Sikerült keresztülvinni, hogy a belügyminisztérium ezen összeg felérését államsegélyképpen folyósítsa, míg a másik felét a város pótköltségvetéséből kell fedezze. Remélem, hogy most már valamennyi útunkat olyan állapotba tudjuk hozni, hogy a közlekedés normális lesz.

A belügyminisztériumban és kereskedelmi minisztériumban eredményes tárgyalásokat folytattunk a 4. számú állami út velencei szakaszának partfalának kiépítése körül. Etekintetben mindkét minisztériumban a legjobb indulattal állnak a város rendelkezésére és megbeszéltük azokat a módokat, amelyek mellett a munkálatok a legsürgősebben megvalósíthatók. Ebben az irányban a törvényhatósági bizottsághoz teszünk sürgősen javaslatot.

A kereskedelmi minisztériumban le-tárgyaltuk a városi vasút tarifaemelőse ügyét, ahol a minisztérium elfogadta a város álláspontját.

Főispán urral együtt, kihallgatáson voltunk Bornemissza Géza ipariügyi miniszter úrnál.

Igen fontos tárgyalásokat folytattunk a közellátásügyi minisztériumban. Juresek államtitkárral, aki tudomásul vette a Hangyával kötött 6000 sertésre vonatkozó kérdést és kiutalta a szükséges takarmányt.

Ugyancsak sikerült Juresek államtitkárnál egy és fél vagon zeirt is kiutalni. Szóvártam az államtitkár előtt a ruházati cikkek hiányát, főleg a szegény lakosság ezirányban nehézségeit, ezzel kapcsolatban a habakelengyék körül felmerült nehézségeket. Az államtitkár megígérte, hogy sürgősen tanulmányozza a kérdést és igyekszik megoldást találni.

Igen fontos tárgyalásunk volt a közellátásügyi minisztérium államtitkári irodájánál, ahol a víz- és csatornadíjak megállapítása van tárgyalás alatt. Ez ügyben eljártunk az ügy valamennyi előadójánál és megadtuk a szükséges felvilágosításokat. Ezzel kapcsolatban illetékes helyen szóvártottuk a háztulajdonosok jogos kívánságát, a vízdíjak emelkedése következtében és megkaptuk a szükséges információkat e tekintetben.

A szénkormánybiztoságnál eljártunk a villamosműnél szükséges szénkiutalás ügyében.

Igen fontos tárgyalást folytattunk a

Intézkedést kér a váradi munkásság a tűzifaellátás biztosítására

Nagyvárad, aug. 13. Szabó János, a Nemzeti Munkaközpont elnöke köszönetét fejezte ki a polgármesternek a Nemzeti Munkaközpont nevében egyrészt azért, hogy a Nemzeti Munkaközpont székháza előtti térséget a város ki-takarította, parkírozta és rendbeho-zatta, másrészt azért, mert a Schlauch-tértől a Szent János-utig terjedő szakaszon a 4. számú állami út mentén 3 közutat állíttatott fel.

Ugyazintén kéri a Nemzeti Munkaközpont elnöke a város vezetését, hogy a munkásság tűzifaellátására nézve tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Tudja-e On...

... hogy a Földnek meteorológiai mérések szerint, a legmelegebb vidéke a kaliforniai „halálvölgy”? Átlagos hőmérséklete télen +18 fok, nyáron pedig +34 fok Celsius. Ebben a 160 km. hosszú és 8 km. széles völgyben mérték egyébként 1913 nyarán a legnagyobb hőmérsékletet és pedig 56.6 Celsius. Ekkor hőmérsékletben huzamosabb ideig nem marad életben az ember.

penzügyminisztériumban, ahol letárgyaltuk az illetékes ügyosztályvezetőkkel az új közüzemi szervezeti szabályrendeletet.

A földművelésügyi minisztériumban megsürgöttük a tűzifa kiutalását, főleg a kincstári erdőből kiutalt fa lezállítását. Iemertettük a faellátás körüli nehézségeket és kértük az azonnali intézkedés megtételét.

Ezenkívül több személyi ügyben jártunk el.

Légiriadó volt Zágrábban

Zágrábból jelentik: (MTI) Pénteken hajnalban 3 óra 30 perckor megszólaltak Zágrábban a légiriadót jelző szírenek. A riadó 25 perc múlva 4 óra 05 perckor végződött. A város fölött nem mutatkoztak idegen repülőgépek. A részletek még nem ismeretesek.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol-szász légiere-nek szerdán Terni városa ellen intézett támadása egyáltalán nem a háborus célpontok és az ipari városrészek ellen irányult, hanem kifejezetten a lakosság ellen. Érték találatok itt az ipari részeket is, ezek azonban többnyire eltévedt bombák voltak, melyeket ötletszerűen dobtak le. A bombák nagy tömege a város leg-sűrűbben lakott lakónegyedeit sújtotta. Az első gépek földközélekből géppuskázták a kukoricaföldeken dolgozó asszonyokat és gyermekeket. A bombázás során több templom pusztult el, közülük a XIV-ik századbeli San Lorenzo templom, két kórház és egy iskolaépület. A legsúlyosabb pusztítás szegény negyedében volt.

Nagyváradai főiskolás diák fedezte fel a Rév melletti

új cseppkőbarlangot

**Csodálatos szépségű az új barlang — Úszeledek és ismeretlen állatok —
Kié az elsőség?**

Országszerte nagy feltűnést keltett az a hír, amelyet a magyar rádió is közölt, hogy egyik kolozsvári tanár és két diák új cseppkőbarlangot fedezett fel Rév község mellett. A hírrel kapcsolatban most érdekes írást kapott szerkesztőségünk Szakács Sándor nagyváradai főiskolástól. Szakács Sándor ebben a cikkben határozottan állítja, hogy az említett barlangot ő fedezte fel, ő járta be először sokkal nagyobb terjedelemben, mint a kolozsváriak s így a felfedezés dicsősége nem Kolozsvárt, hanem Nagyváradot illeti meg. A feltűnő állítás már csak azért is figyelmet érdemel, mert Szakács Sándor nem magának, hanem Nagyváradnak vindikálja a felfedezés dicsőségét. Szakács Sándornak egyébként — amint vele való beszélgetés során megtudtuk — kétségtelen bizonyítékai vannak állítása

igazolására. Arról is gondoskodott, hogy a barlang bejáratának területét a maga számára biztosítsa s így a további feltárásba senki se avatkozhat. Az érdekes és minden részleteiben izgalmas cikket az alábbiakban közöljük:

1943. augusztus 9-én délelőtt 10 órakor a rádió közölte, hogy két kolozsvári diák és egy geológus Révtől kb. 15 km-nyire lévő Gálosháza községben a templomtól nem messze „felfedeztek” egy cseppkőbarlangot, melyben vagy 200 méterre be is hatoltak. Ezzel a barlanggal szeretném némileg megismertetni a nagyváradai közönséget s egyúttal bebizonyítani azt, hogy a „felfedezett” barlangot már jóval a kolozsváriak bentléte előtt ismertük, s így nem Kolozsvárt, hanem Nagyváradot illeti a felfedezés dicsősége.

száz méternyi ut után egy hatalmas terembe érkeztem, melynek közepén egy gyönyörű fenyőfa-alaku kőzet állt, a fal egy párkányán pedig négy méterre egy furcsa képződmény volt, mely egy madárhoz hasonlított. A barlangot ezen a részen fehér és viz-

színű (szintelen) cseppkövek fedik, beljebb pedig enyhén lilás színűek is. Így nem lehetetlen, hogy még beljebb más színezetűek is találhatók.

Nem kísérlem leírni a barlang természetes szépségét, hiszen nincs toll, mely azt el tudná beszélni. Rátérek inkább az általam fontosnak vélt letre. Egyik utam alkalmával egy teremben érdekes régi fekete színű cserép darabkát találtam, melyek nem a mai embertől származnának. Ezeket dr. Tunyogi Csapó András teológiai m. tanár vitte magával a fővárosba, hogy azokról szakvéleményt kérjen. A lelet alapján nem kizárt dolog, hogy a barlang még sok értékes dolgot rejt magában.

Titokzatos állatok a barlangban

Egy későbbi utam alkalmával, amikor öcsém, Szakács Dezső VII. gimn. tanuló és Valu László VIII. gimn. tanulók is elkísértek, érdekes, a gyíkhöz hasonló 5—10 cm. hosszú fekete állatkát láttunk, amelyek a fénytől nagy gyorsasággal menekültek. Érdekes, hogy ezekről a dolgokról a kolozsvári „felfedezők” semmi említést sem tesznek. Utolsó utam alkalmával még tovább hatoltam a fentemlített kiserőimmel a barlangba, azonban az egészet kellő felszerelés hiányában lehetetlen feltárni. A barlangot ugyanis sok helyen hatalmas szakadékok szakítják meg, melyek alján nem lehetetlen, hogy új járat következik. Nem tudván tovább menni, leültünk egy szinte feneketlen mélység szélén és eloltva minden fényt, teljes csöndben élveztük az elképzelhetetlen sötétséget és az abszolút csöndet, me-

lyet csak néha szakított meg egy-egy lecsapó vízcsap kísérteties zaja. Oly nyomozó a csend és a sötétség, hogy még pár percig sem lehet kibírni.

Nem méltatom tovább a barlangot, hiszen élvezni csak úgy lehet, ha az ember személyesen nézi meg, mert az ott látott szépség idefent elképzelhetetlen.

Érdekes még megjegyezni, hogy a kolozsvári „barlangkutatók” az általam színes és fehér krétával rajzolt nyilakat, melyek az utmutatásra szolgálják, ugylátszik az ősember irásának gondolták, hiszen másképpen nem igyekeztek volna világgá kürtölni, hogy eddig „ismeretlen barlangot” fedeztek fel.

SHAKÁCS SÁNDOR,
egyetemi hallgató.

Az első út

Ez év júniusában nyaralni mentem a fentemlített községbe s itt hallottam a parasztoktól, hogy nem messze a templomtól egy barlang bejárat van, melybe a babonás románok nem mertek bemenni. Mihelyt időmből telt, megtekinttem a bejáratot, mely eléggé ijesztő képet nyújtott ahhoz, hogy elvegye kedvemet a behatolástól. Hatalmas szikla tövében egy alig 1 méter átmérőjű nyílás látszott, amelyen keresztül egy kis patakocská vitte szennyes vizét, benne vígan uszkáltak a békák társaságában a patakba dobott kutyá- és macskakölykök hullái. Az undorító látvány ellenére is azonnal elhatároztam, hogy a legközelebi alkalommal megkísérlem a barlangba való bejutást.

Másnap fürdőnadrágra vetkőzve, egy szál gyertyával, gyufával és egy

hatalmas kötéllel elindultam a barlangba. Az első lépésnél térdig süppedtem az iszapba, mely a barlang előtt vagy tíz méterig teljesen elborítja az utat, s így csaknem nehezen járható. Alig haladtam valamit, mikor erős vízcsobogásra lettem figyelmes és egy körülbelül 4—5 méter mély szakadékhoz érkeztem, amelyen tájékozva zuhant alá a szennyesen habzó patak. Itt nem sokat gondolkodtam, hanem kötelemet egy szabadon álló sziklához kötöttem s megindultam lefelé a vizesesen keresztül. Az első két méternél már ki is aludt a gyertyám s gyufámat számba fogva kétségbeesett erővel kapaszkodtam a kötéltre, miközben a fejemre zuhanó víz minden erejével azon volt, hogy a mélységbe söpörjön.

Halálos veszélyek között

Óráknak tetsző másodpercek alatt talajt ért a lábam és egy kisebb teremben találtam magam, hová csak nagyon gyengén szűrődött be valami a kinti napsütésből. Nagy nehezen meggyújtottam gyertyámat és némi képpen megvilágítottam a hatalmas sziklákat, melyeken kísértetiesen imbolygott óriásra nőtt árnyképem. Pár pernyi pihenés után nekiindultam az ismeretlen világnak. Körülbelül 200—250 métert tettem meg, amikor annyira összeszűkült a járat, hogy a továbbjutás lehetetlenné vált.

Az utamon semmi különlegességet nem tapasztaltam, mert a falakon lévő cseppkövek mind egyszínű szennyesen barnák voltak. Visszafelé jövet izgalmas kalandban volt részem. Egy pár méterre a fejem felett lévő

párkányra akartam felmászni s egy cseppkőbe kapaszkodtam, mely szerencsétlenségemre letört s én visszazuhanva elterültem a sziklás földön, elejtve gyertyámat és gyufámat. Percekig még lélegztem is alig mertem, nem volt erőm hozzáfogni a gyufa és gyertya kereséséhez, mert féltem, hogy esetleg nem fogom megtalálni. Végre nagynehezen áttapogattam a talaj minden kis részét és megtaláltam a gyufát eléggé nedves állapotban. Hiába is próbáltam gyújtani, nem sikerült. Nem is kísérlem meg leírni ezt a pár percet, mert úgy is lehetetlen, amíg egy helyben ülve a levegőben mozgatva száritottam a gyufát. Mikor végre sikerült egyet meggyújtani, úgy éreztem magam, mint aki a sírból jött vissza.

A második felderítő út

Másik utam alkalmával egy nyílást fedeztem fel 3 méternyi magasságban a föld színétől az előcsarnok falán, hová csak hosszas erőlködés után sikerült feljutnom. Az eredmény azonban megértte a fáradságot, mert egy hatalmas járatot találtam a bariang

belsejébe. Ez az utam életem legnagyobb élményei közé fog mindig számítani. A járatot leírhatatlan szépségű sztalagtitok, sztalagmitok és oszlopok borították oly sűrűn, hogy miattuk sok helyen a továbbjutás is nagyon nehézé vált. Vagy három-

Érdekes adatok a Statisztikai Szemle legújabb számában

77 százalék magyar anyanyelvűnek, 80.9 százalék magyar nemzetiségűnek vallotta magát az 1941. évi népszámláláskor

A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában a Központi Statisztikai Hivatal közzétette az 1941. évi népszámlálás anyanyelvi és nemzetiségi adatait. Ennél a népszámlálásnál gróf Teleki Pál utasítására a számlálólapokon a nemzetiségre vonatkozó kérdést is beiktatták. A népszámlálási iv érdekessége volt még, hogy a jiddis anyanyelvűeket külön csoportban tüntette fel. (A jiddiseket az előző népszámlálásoknál a német anyanyelvűek közé sorolták.) A hivatal az összehasonlítás alapjául az 1910. évi népszámlálásnak a mai országterületre kiszámított adatait vette, miután a korábbi népszámlálások eltérő módszerekkel dolgoztak.

A harminc év alatt a következő jelentős változásokat tüntet fel az igen gondosan elkészített statisztika. 1910-ben 9.011.409 lakos vallotta magát magyar anyanyelvűnek. Ez 74.5 százalékának felel meg. Az 1941-es népszámlálás 11 millió 367.342 magyar anyanyelvűt mutat ki, ami 77 százalékának felel meg. Vagyis a magyar anyanyelvűek száma 3 százalékkal növekedett. A német anyanyelvűek száma 30 év alatt 896.583-ról 719.762-re csökkent, azaz 7.4 százalékról 4.9 százalékra. A szlovákok száma 313.650-ről 268.913-ra, azaz 2.6 százalékról 1.8 százalékra csökkent. A román anyanyelvűek száma az 1910. évi 960.243-ról (7.9%) 1.100.352-re, a ruszinoké pedig 311.220-ról 564.002-re

emelkedett. A horvátok arányszáma az 1910. évi 130.695-ről 369.348-ra nőtt. A németek nagy esőkenése látszólagos és azért van, mert 1910-ben a németek között mutatták ki a jiddis anyanyelvűeket.

Még érdekesebb Magyarország népességének megoszlása 1941-ben nemzetiségek szerint. A népszámlálás adatai alapján 11.881.455 lakos vallotta magát magyar nemzetiségűnek. Ez a népesség 80.9 százalékát teszi ki. Német nemzetiségűnek 533.015 (3.6%), szlováknak 175.550 (1.2%), romának 1.051.026 (7.2%), ruszinnak 547.770 (3.7%), horvátoknak 12.346 (0.1%), szerbnek 159.000 (1.1%) lélek vallotta magát. A zsidó nemzetiségűek száma 139.041, ami egy százaléknak felel meg. Törédékszázalékokat jelentenek a vendek, a szlovénok, bunyevácok, sekácok és cigányok.

Wimmer Anselm O. S. M.:

Az élet teljessége

P. 3'—

H. V. Morton:

Az Űdvözítő nyomában

P. 18'—

Kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában

Néhány szó a biharmegyei lótenyésztés helyzetéről és jövő feladatairól

41 ezer ló van a megyében. Az állomány túnyomó része melegvérű

Nagyvárad, aug. 13. A 22 esztendőse megszállás súlyos nyomot hagyott a biharmegyei lóállományban. A hanyatlás számában is mutatkozott, de különösen ijesztő volt a minőségben. A minőségi esőkkenést legjobban mutatja, hogy a jóval kisebb meg nem szállott megyerészen, a törzskönyvezett kancák száma meghaladja a 2000-et, míg a volt megszállott részen alig emelkedik 300 fölé.

A megye egész területén — a legtöbb kimutatás szerint — a lovak száma 41.000 darabon felül van. Az állomány túnyomó része — mintegy 39.000 darab — melegvérű, a többi hidegvérű. A kancaállomány 21.000 darabból áll, ebből a 3 éven aluli kancák száma 4500. A statisztika adatai szerint a megyében összesen 590 mén van, amiből azonban csak 112 az állami mén, 149 engedélyezett, de csak a magánménésekben fedezhető mén és bérmen. A többi 329 mén a lótenyésztés ügyének inkább kárára, mintsem hasznára van. Az államnak és a gazdarsadalomnak egyik legfőbb gondja kell legyen, megfelelő számú és minőségű mének beszerzése, mert ezen múlik a megye egész lótenyésztésének ügye.

Ma már nyugodtan beszélhetünk magyar félvérről

A megye lótenyésztésének jellege a félvér. Ma már nyugodtan beszélhetünk magyar félvérről, melyben keveredik az angol, arab és lippizai. Egyes vidékeken nagyon szerették a noniust, de ez ma már nem jut érvényre a félvér kerületekben, mert ugyanolyan teteményű, kiváló félvéreink vannak a nonius hibái nélkül. A hidegvérű tenyészirány a megye lótenyésztésében mintegy 5 százalékkal részesedik. Ez a lófajta azonban csak adott viszonyok között használható, főként ott, ahol bőven van abrak és jóminőségű takarmány. A hidegvérűek tenyésztése sok veszedelmet hord magában a keresztezésekben, melyek gyakran átöröklik a hidegvérűek rossz tulajdonságait és elvesztik a melegvérűek előnyeit.

Lóállományunk az előző világháborúban országos viszonylatban is nagyon megfogyatkozott. A megszállott területekről pedig tizezrével rabolták szét lóállományunk legjavát. Erdélyben az agrárreform során legszebb méneseink pusztultak el, melyeknek pótlása csaknem emberfeletti feladat. A lóállomány javítása érdekében kezdődött meg országos szinten a kancák törzskönyvezése, hogy a kigazdák tulajdonában található jó kancanyagot nyilvántartsák. Így egy évtized múlva már a kigazdánál is származási levéllel és piros könyvvel ellátott kancák lesznek. A törzskönyvezés azonfelül, hogy a ló értékét nagymértékben emeli, különösen a mai háborús időkben nagyjelentőségű, mert a törzskönyvezett kanca mentesül a besorozás alól.

A törzskönyvezés helyzete

Az ország nyugati megyéiben a törzskönyvezés már meghaladott álláspont. Ott már teljes mértékben ismerik ennek jelentőségét és értékköszítő voltát. A nyugati megyékben egy jó törzskönyvezett kancáért ma már 4-6000 pengőt kérnek és meg is kapják. Svájcba pl. 8-12.000 pengős áron mennek ki félvár kancáink. A törzskönyvezés azonban elsősorban azt a célt szolgálja, hogy a

kiváló alapanyagot ne engedjék kivinni, hanem az állandó forrása legyen a jó lóanyag tenyésztésnek. Az ilyeneket csak a megyében — legfeljebb az országban — lehet eladni, de a piros könyv vele megy és ott tartják nyilván, ahová kerül.

Mint mondtuk, a megye a félvér tenyésztési körzetbe van beosztva. Mezőtelegd és Élesd vidéke azonban lippizai kerület. Az idén az oda beosztott Favory és Maestoso ménnek után feltűnően szép csikókban gyönyörködhetünk. Szépek voltak az állami ménnek után született csikók is. Ezek nem egy előjegyzésben vett kancát emeltek piroskönyves kancává. Ugyanis, ha az előjegyzett kancának olyan csikója született, amely az anyja esetleges hibáit már nem örökölte, a kancát akkor törzskönyvezték, hogy ez által a csikót is lebélyegezhessék.

Biharban a július havi törzskönyvezés alkalmával sok kiváló csikót láthattunk, melyek zálogai a jövő tenyésztésnek. A fiatal kancák között is akadnak kiváló egyedek. Ezek még régi tenyészetekből visszamaradt kancák, melyeket részben el tudtak menteni a román rekvirálás elől, nagyobb részben azonban akkor még fiatalok voltak és így menekültek meg az elhajtás elől. Ebben az időben a

magyar gazdák általában nem tartottak jó lovakat, mert félték a megszálló katonaság állandó rekvirálásától. A selejtes minőség tartása meg is látszik a lóanyagban és a kicserélődés a kívánatos színvonalra csak lassan haladhat. E célt szolgálja az erdélyi kancaakció. Ezen a réven 3-400 jóminőségű kanca jutott Bihar megyébe. Még fontosabb a ménnek ezámának szaporítása, aminek érdekében az állam nem zárkozik el a legmészebbmenő áldozattól sem.

Lényeges feladat a csikónevelés

Lényeges a lóállomány fejlesztése szempontjából a csikónevelés. Megyénkben ez idő szerint két csikótelep van, egyik Bihar nagybajomban, többszáz holdas legelővel és jól megépített istállókcal. A másik a nagylétei csikótelep, melynek berendezése még modernebb és itt a legteljesebben és lucernaszénán kívül abrakot is kapnak a csikók. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület lótenyésztési szakosztálya — az általánosan megnyilvánuló óhajra — egy téli és nyári csikónevelő telep létesítését határozta el és ehhez Bályokon minden tekintetben megfelelő helyet talált. A bályoki volt gróf Károlyi uradalomban

már régi idő óta foglalkoztak lótenyésztéssel és annakidején híres ménes volt ott. Ezt folytatta a megszállás idején a román birtokos is. Ma üresen állnak az istállók és így önként kínálkozik az alkalom, hogy a szakosztály kihasználja az adott helyzetet. A csikók is telenyáron ellátásban részesülnek. A legelő kitűnő minőségű, ezenfelül abrakot is kapnak és állandó edzésben tartják őket, az akadályokkal ellátott pályán, kitűnő ménesmester felügyeletével. Állandó állatorvosi felügyelet is van. A telepre elsősorban törzskönyvezett kancák csikóit veszik fel. Egy csikó legeltetése átlagban 600 pengőre van felvéve, azerint, hogy az egyezményben megkora adag abrakot állapítanak meg. Ha a gazda természetben adja be az abrakot, annak ára a bérből hatósági árban levonásra kerül. Az állam magas összeggel járul hozzá a legeltetés díjához, tekintettel arra a közgazdasági értékre, amit az edzeten nevelt kancacsikók jelentenek és így a gazdák nagyon olcsón nevelhetik fel csikóikat. Elsősorban kancacsikókat vesznek fel és ha hely marad heréltetnek is. Idővel a méncsikók nevelésére külön intézkedés történik.

Mivel az állami ménesek létszámát állandóan növelik és a szerződéses ménesekből származó ménesikókat jól fizetik, minden remény meg van arra, hogy rövid időn belül el tudják látni a fedezett állomásokat ménekkel. Ennek folytán erős fellendülétre számíthatunk és rövidesen elérhetjük a nyugati megyék színvonalát.

Módosultak a villamoson váltott fürdőjegyek árai is

Hol és kinél lehet megváltani a fürdőjegyeket

Nagyvárad Városi Vasut Rt. az alábbi hirdetményt adta ki: A Félix- és Püspökfürdő állomásokra és viszont kiadásra kerülő közvetlen menetjegyek árának módosítása tárgyában:

Értesítjük az érdekelt utazóközönséget, hogy a Nagyvárad Városi Vasut vonalain f. évi augusztus hó 16-tól életbelépő menetdíjemelés folytán a cimben megnevezett viszonylatokban a Vasuti és Közlekedési Közlöny 1943. évi 30. számában. 35.684-1943. C. I. szám alatt közzétett hirdetményel rendszeresített közvetlen menetjegyek ára ugyancsak f. évi augusztus hó 16-tól kezdődő érvénnyel az alábbiak szerint módosítottak:

A) Nagyvárad állomáson át:
a) egyszeri utazásra szóló menetjegyek ára:

a személyvonat 2. osztályán 2.10 P

a személyvonat 3. osztályán 1.50 P

b) A menettérti jegyek ára:

a személyvonat 2. osztályán 2.91 P

a személyvonat 3. osztályán 2.14 P

B) Nagyvárad—Velenca állomáson át:

a) egyszeri utazásra szóló menetjegyek ára:

a személyvonat 2. osztályán 1.54 P

a személyvonat 3. osztályán 1.14 P

b) A menettérti jegyek ára:

a személyvonat 2. osztályán 2.20 P

a személyvonat 3. osztályán 1.68 P

Felhívjuk figyelmét a t. utazóközönségnek, hogy a Nagyvárad állomáson át érvényes közvetlen menetjegyek a Nagyvárad Városi Vasut Szent László téri vagy a Rátócz-uti, illetve Horthy Miklós-uti vonalon fekvő bármely megállóhelyéről, to-

vábbá az Arpad vezér-uti végponttól Nagyvárad állomás felé vezető utvonalon bármely megállóhelyétől Félixfürdőre, vagy Püspökfürdőre és ellenirányban, a Nagyvárad—Velenca állomáson át érvényes közvetlen menetjegyek pedig a Nagyvárad Városi Vasut bármely megállóhelyéről — átszállási jogosultsággal — Félixfürdőre, vagy Püspökfürdőre, illetőleg ellenirányban jogosítanak utazásra.

A Nagyvárad—Velenca állomáson át érvényes menetjegyekkel Nagyvárad állomáson sem felszállni, sem pedig leszállni nem lehet.

A Nagyvárad állomáson át érvény-

nyes közvetlen menettérti jegyekkel a jegykiadás napját követő 24 órájáig, a többi közvetlen menetjeggyel pedig csak a jegykiadás napján lehet utazni.

A közvetlen menetjegyeket a Nagyvárad Városi Vasut összes jegykiadó közegéi, illetőleg Félix- és Püspökfürdő állomások, továbbá az IBUSZ menetjeggyroda és a Szent László-téri váróhelyiségben elhelyezett dohánytözsdében szolgáltatják ki.

Nagyvárad, 1943. augusztus 12.

Nagyvárad Városi Vasut Rt. Üzletigazgatósága.

Megszüntetik a sokszáféle cipőfajták árkilengését

Forgalomba kerülnek az egységes műtalpú cipők

Megirtuk, hogy a közellátási miniszter a cipőfronton lényeges újításra készül. Ugy, mint a bőrtalpu cipők egységesítése történt, a műtalpu cipők forgalmában is bevezetik a típusrendszert és ezzel megszüntetik a mai lehetetlen helyzetet, amikor sokszáféle, részben használhatatlan cipőfajta kerül forgalomba. Az egységesítéssel mindenképp a takarékoskosságot és a megfelelő minőséget kívánják szolgálni. A férfi, női és gyermekcipőkre egyaránt kötelezővé teszik az előre megállapított

típusok szerinti gyártását. Ezzel megszűnnek a piacon észlelt rendkívüli nagy árkilengések is, mert a műtalpu típus-cipők is hatóságilag megállapított árat kapnak. Minden cipőn maradandóan fel kell majd tüntetni az eladási árat. Természetesen az új rendszerrel megszűnnek az egyéni ármezsgálások és minden cipőgyártó az előírt hatósági áron lesz köteles készítményeit forgalomba hozni ezután.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 430 P.
 3 óra 1240 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A hercegprímás felhívása a papsághoz. A „Magyar Kurir” jelenti: A Szentatya kívánságára a hercegprímás felhívja az egész ország papságát, hogy augusztus 15-én, Nagybaldogasszony napján a szentbeszédben buzdítsák a híveket arra, hogy az egyházért, a hazáért, az emberiségért és az igazságos békcéért imádkozzanak.

TÖRÖK LAP CIKKE A TÖRÖK-MAGYAR KAPCSOLATOKRÓL. Ankara. (MTL): Az Ankarában megjelenő Urus, a legtekintélyesebb török napilap Zija Tugal tollából rendkívül meglepő cikket közöl a török-magyar kapcsolatokról és barátságáról. A legmegszébbmőndő viszonyulást a történelemben ez a barátság és összeköttetés, állapítja meg többek között.

A német püspöki értekezlet. Berlinből jelenti: A német püspökök ezévi értekezletüket augusztus 17-19-ig tartják Fuldában. Mértékadó katolikus körök véleménye szerint igen nagyjelentőségű lesz az értekezlet. Ezt a hírt látják alátámasztani az is, hogy dr. Adolf Bertram, a 84 éves breslauer érsek elnököl. A biboros érsek tulajdonképpen magas korára való tekintettel egyáltalán nem akart részt venni a fuldai értekezleten. Hírek szerint az értekezlet a légiháborúval is foglalkozik majd.

KOSZORUMEGVÁLTÁS. A nagyváradi m. kir. áll. Dobó Katica Polgári Leányiskola tanári kara Kiss Endre ny. ig. tanító elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén a Vörös Kereszt céljaira 30 pengőt, azaz harminc pengőt adományozott.

Megváltoztatta cégét a Varadegyházmegyei Takarékpénztár Rt. A Varadegyházmegyei Takarékpénztár Rt. Debrecen, augusztus 9-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az intézet cégét Hajdumegyei Központi Takarékpénztár Rt-ra változtatják meg. Az intézet részvénybirtokosai az év elején új kezükbe került, ugyanakkor pedig az intézet egyházmegyei vonatkozásai is megszűntek. Ennek lett természetes következménye, hogy az egyházmegyei jelleg kikerült az intézet cégszövegéből.

5 éves 5 és 1/2 %-os kölcsönök költségmentesen kaphatók Gazdák és Kisiparosok Hitelszövetkezeténél. Gr. Bethlen t. u. 6.

ISMÉT MEGSÉRTETTÉK SVÁJC SEMLEGESSÉGÉT. Bern. (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: Hivatalos svájci jelentés szerint augusztus 11-én este, nem sokkal fél 7 előtt, megsértették Svájc felségterületét. Tessin tartomány felett ismeretlen nemzetiségű repülőgépek szálltak el, több alkalommal. Több helyen légiriadó volt. Bombák nem hullottak svájci területre.

PÁLYAZAT A HORTHY MIKLÓS-ALAP ÖSZTÖNDIJÁIRA. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Horthy Miklós-alapból a folyó 1943-44. tanévben a megüresedett, egyenként 200, 400, 800 pengő összegű Horthy Miklós ösztöndíj pályázatát hirdeti. A pályázati határidő 1943 október 1. A pályázat az illetékes iskolai intézeti és főiskolai igazgatóságoknál, egyetemi karok dékáni hivatalaiban átvehető pályázati kérvényúrlapokon történik és ezeknél a hatóságoknál nyújtható be.

Uj tanár a Pázmány Egyetem egyházi katedróján. A Magyar Kurir jelenti: A budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karán dr. Baranyay Jusztián professzornak ugyanezen egyetem tudományjogi karára történt tanári kinevezésével megüresedett az egyházi katedra. Ezt a katedrát az államfő, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, most dr. Bánk József hercegprímási főszentszéki jegyzővel töltötte be. Az új professzor 1911 január 26-án született a hevesmegyei Adács községben és 1936 június 21-én szentelte pappá az esztergomi bazilikában Serédi Jusztián bibornok-hercegprímás. Felszentelése után még négy évig végzett rendkívüli tanulmányokat a római Apollinare egyetemen. Kinevezése a papság legszebb rétegeiben keltett osztatlan örömet, munkásságának további fejlődése elé pedig nagy reménységgel tekinthet a tudományos világ.

UJ NAPILAP MAROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhely. (MTL.) Augusztus 12-én *Déli Hírlap* címmel új napilap indult, melynek felelős szerkesztője Jakab Antal.

Emésztési zavarok következtében keletkezett bőrküülések sok esetben hamarabb elmúlnak, ha bélműködésünket reggelente éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel rendezzük. Kérdezzék meg orvosát!

MEGDRÁGULT A HALÓKOCSI. Előbelépült az új halókosidíjzabás, amely úgy van megállapítva, hogy 250 km-es útig első osztályon 18, másodikon 11, harmadikon 7 pengő a halókosci használati díja. A tarifá 100 kilométerenként emelkedik és 500 kilométeres távnyál már 3-3 pengővel magasabb az alapdíjánál.

IPAROS HIREK. A vas- és fémipari szakosztály felhívja az összes iparrendeléllyel rendelkező kisiparosok figyelmét, hogy a most megjelenő rendeletek értelmében vasanyagot pontrendszer alapján lehetséges csak beszerezni, ppen ezért saját érdekében minden iparos jelentkezzen a vas- és fémipari szakosztály irodahelyiségében, Mezey Mihály-utca 4. szám alatt és hozza magával az alkalmazott munkakönyvét vagy bejelentési nyilatkozatokat, amelyből megállapítható lesz, hogy hány alkalmasítottat foglalkoztat. Aki e felhívásnak eleget nem tesz, a vasigénylés, illetve elosztásból nem részesülhet. Ugyanakkor akik 11-étől szemet igényeltek, utalványukat átvehetik. *Jelentkezés szigorúan 17-éig. Elnökség.*

Vezet-e ut kife:é a moesárból? Egy asszony küzdelme, szenvedése a megtisztulásig!

Éjszaka leánya

Főszerepben: Muráti Lili és Perényi László

Pénteken utoljára

Szélvészisasszony

Szombattól

az APOLLO-ban

KORONA Filmszínházban

Pénteken utoljára

A legszebb orvosfilm

Hivatása orvos

Szombattól

Magyar szatirikus film

A kegyelmes ur rokona

Simor, Mezey, Szilassy, Rózsahegyi, Csontos, Greguss

ELKÉSZÜLT AZ UJ DUNA ALATTI ALAGUT. Rövid idő alatt a főváros közművei több alagutat furattak a Duna medre alatt. A legelső alagutat a káposztásmegyeryi vízművek telepítésénél létesítettek, ahol hatalmas kettős alaguton át vezetik a kitermelt vizet a Duna egyik partjáról a másikra. Később a folyam déli szakaszán épült új alagut, mely a Vízműveken kívül az Elektromos Művek kábeleinek átvezetésére is szolgál. A legújabb Duna alatti alagut most készült el és ezen keresztül a Margitszigeten termelt vizet szállítják át Ujlak irányában a budai oldalra. Az új alagut aránylag rövid idő alatt készült el, a fúrással egyidőben az alagut körülalagutát is elvégezték. A Vízművek a legújabb Duna alatti alagutat már át is vette a használatba. (Magy. Tud.)

ÓRIÁSI ÁRVIZ INDIÁBAN. Amsterdam. A NTL. jelenti: Mint az angol híroroda közli. Maxwell belügyminiszter közölte, hogy az északindiai Rámputánában levő Admel városban mintegy 300 ember pusztult el árvíz következtében. A víz 150 négyzetmérföldnyi területet öntött el. A mezőgazdaságban súlyos károk keletkeztek és sok állat elpusztult.

HIREK A HEGYI KULTURHÁZBÓL. *Istentisztelet a Hegyi Kulturháznál.* Az elmúlt vasárnap délelőtt református istentisztelet volt, délután pedig a fiatalokból kiegészített lelkes műkedvelő gárda Deréky a „Búzavirág” című népszimfóniát adta elő énekekkel és táncokkal, osztatlan tetszést aratva a nézők körében, akik közül többen most láttak hozzátartozóikat első ízben nyilvánosan szerepelni, ami többeknél örömkönyt csalt a szemekbe. A sikerben kivétel nélkül osztoztak a következő szereplők: Simon Duci, Oláh Piroška, Szabó Margit, Mile Ilonka, Ritz Ilonka, Emödy Gyuláné, Bogdán Irén, Horváth József, Andor László, Szűcs Béla, Mihucz József, Balajti József, Szilágyi Géza, Romanik András, Szabó Sándor, Procsenkó Bandi, Gazdag Sándor, Kozma Lajos, Bungó Kálmán. Rendezte: Emödy Gyula. A következő vasárnap, augusztus 15-én, délelőtt 10 órakor római katolikus istentisztelet lesz. Délutánra kirándulást tervez a fiatalok. Augusztus 22-én előreláthatólag az oly nagy sikert aratott „Sárgapitykés közlegény” című operett kerül újra előadásra, mely alkalommal úgy tervezik, hogy vendégekként szívesen fognak látni, a férőhelyhez képest, 20-25 sebesült honvéd bajtársat.

ANJOU RÓBERT NÁPOLYI SIR-EMLEKÉNEK PUSZTULÁSA. Róma. (MTL.): Mint a Lavoro Italiano jelenti, a Nápoly elleni bombatámadás alkalmával elpusztult Anjou Róbert király síremléke, amely a Fonta Fiera templomban állott és a XIII. század egyik legszebb műemléke volt.

Őszinte mozikritika

A pénz beszél

Azok közé a filmek közé tartozik, amelyeket zsevesen lát viszont a mozik közönsége. Kovács Vera (Szörényi Éva) elhithető alakításával ugyanis azt igazolja a mozivászon, hogy a hűbőr és talpraesett menyasszony hozomány nélkül is boldogságot és anyagi jólétet tud teremteni vőlegénye, sőt egész leendő családjá számára. Minden más ebben a filmben csak keret, de ügyesen és mindig lüktetően megrajzolt keret. A szereplők, bár Szörényin kívül csak keretszereplők, ezt a másdrangú feladatot is teljes ügybuzgalommal vállalják. Pedig országoshírű nagy művészek: Csontos Gyula, Dayka Margit, Kovács Károly, Maly Gerő.

A film elősorban mulattat, de a hozomány nélküli és helyrevaló leányok buzdításán kívül mély tanúságokat és gondolkodtató pillanatlepeket követik a társadalmi élet kiálló viaszáságairól. Elesen megrajzolja azt az igazságot, hogy éppen úgy nem irigylendő a pénzeseákján haladó gazdag Dárday Ottó (Csontos), mint az a mindenese (Dayka Margit) Juleza, aki az egymás ellen áskálódó Dárday-rokonok kegyelméből öv. Dárdayné dűsgazdag „nagyasszony” asszony lesz. De érzékelteti Ardo Elemér (Kovács Károly) mesteri alakításában azt is a film, hogy a frissen gazdagodottak a legkedveltebbek, mert legbiztosabb áldozatok a pénz parazitáinak, a nemzetközi szélhámosoknak mindig tettekre kész táborában.

Az ismertetett filmet a *Belvárosi Mozgó* vetíti hol a következő filmek (Toprini nász és Leányok egymásközt) ismét olyanok, amelyek nagy közönséget vonzanak a színházmentes időnyben és magasabb igények kielégítésére alkalmasak. A „Leányok egymásközt” azok számára igen tanulságos francia film, akik a városi dolgozó leányok szociális gondozásával foglalkoznak.

Olasz Péter dr.

NYILTÉR

Külön élő feleségemért, *Juhász Józsefné* szül. *Kattra Ernédert*, semmiféle anyagi felelősséget nem vállalok.

Juhász József.

KÖNYV ÉS KULTURA

Csiksomlyó, a kegyhely

Dr. P. Boros Fortunát könyve —

Nagyvárad augusztus hó. Csiksomlyó fogalom Erdély lakossága előtt, sőt bátran mondhatjuk, hogy az egész ország meleg szeretettel veszi körül a csiki Szűzanya kegyhelyét. Mikor 1940. november 10-én a földrengés súlyosan megrongálta a gyönyörű kegytemplomot s a rádió a szomorú hírt széttröppentette az országban, megmozdult az egész ország, hogy megpróbálják a kegytemplom maradványait lehetővé tenni, hogy ismét helyreállítsák a Szűzanya kegytemplomát. Nagyvárad közönsége is kivette részét az eddig történtekből, és a Magyar Lapok szülte fel olvasóit.

Ez a tény is bizonyítja, hogy Csiksomlyó a magyarság szentélye, amely felé mindig bizó lélekkel tekintettek. Erdély lakossága a megszállás néhét éveiben időserelelt és itt keresett a Szűzanya lábainál vigaszt és erőt, itt esdett kegyelmét a szabadulásra. Érezte ezt a román hatóság is, és ezért csak nagy nehézségek árán adta meg az engedélyt a búcsújáróhely felkeresésére.

Ennek a nagy magyar szentélynek és hátrán mondhatjuk erdélyi kulturális központnak a történetét ismerteti dr. P. Boros Fortunát ferences atya könyve, amelynek címe: Csiksomlyó, a kegyhely. A könyv nem törekszik tudományos babérokra, a zarándokoknak és az érdeklődő turistáknak akar útmutatást nyújtani. Más lélekkel járjuk a szent helyet, ha ismerjük történetét, ha ismerjük azt a sok küzdelmet, amelyen a kolostornak, a templomnak és az itt dolgozó ferences atyáknak át kellett menniük. Kibontakozik a könyv sorából Erdély katolikus múltja. Merit csiksomlyói ferences zárda és kegytemplom története egyváltal Erdély katolikus magyarságának is története, legalább is történetének tekintélyes része. Majdnem hatszáz esztendeje, hogy a ferencesek Csikban élnek és életük szorosan összefonódott ott az emberekkel, akikkel megosztották örömeiket és bánatukat. Háboruk borzalma, török és tatárdúlás separt végig a templom és kolostoron és követelt a ferences atyáktól sok áldozatot és szenvedést.

Ezért a templom és kolostor is sok viszontagságon ment át. A kolostor a mai alakjában 1799-ben épült. Azóta rajta lényeges változás nem történt. A kolostor és a mellette levő nagy templom mai alakjában erdélyi barokk emlékeink között az első helyet foglalja el.

Az eredeti templom nem barokk stílusú, nem is lehetett. Ez a templom a XV. században szüknek bizonyult és onladezóban volt. Ezért restaurálják és 1448-ban elkészül a szép esüvéses templom. A mostani templom építését a XIX. század elején kezdik s sok anyagi nehézség legyőzésével megépül a művészi barokk templom, amelyben a zarándokok ezrei keresnek vigasztalást.

A templomok dísz, kincse és a székelyföldi katolikus életnek központja a főoltáron őrzött Madonnaszobor. Általánosan elfogadott tétel, hogy a szobor Veit Stoss magyar iskolájának műve, sőt egyesek szerint

az sem lehetetlen, hogy maga a mester, Veit Stoss készítette, aki 1521—1523-ban Brassóban dolgozott.

A kolostor nemesak lelkipásztori központ volt, hanem kulturális szempontból is kimagaslóhelyet töltött be Erdély életében. Híresek voltak iskolái. A népiskola mellett volt gimnáziuma, amelyet 1911-ben Csikszerezára vittek át Tanítóképzője is

Törvényszék elé került egy zsidótörvény-kijátszási ügy

Weimann Gaszton és Porzsolt József az ügy két vádlottja

Nagyvárad, augusztus 13. Erdélyes ügyben kezdte meg a főtárgyalást ma délelőtt a nagyváradai törvényszék dr. Bóka—Papp szüneti büntető tanácsa. A vádlott Weimann Gaszton volt nagyváradai textilkereskedő és Porzsolt József, aki azonban a mai tárgyaláson nem jelent meg. Maga helyett egy Budapesten kelt orvosi bizonyítványt küldött, amely szerint influenzával és fognyuglással ágyban fekszik.

A vádirat szerint Weimann Gaszton, mint zsidónak tekintendő egyén, megegyezett Porzsolt Józseffel, akinek iparengedélye van, hogy úgynevezett csendestársi viszonyra lépnek, vagyis, hogy kifelé Porzsolt fog szerepelni, mint a cég tulajdonosa, lényegében azonban csak fizetett alkalmazott lesz, a tulajdonképpeni tulajdonos a háttérben Weimann Gaszton marad. Ezért a zsidótörvény kijátszásának vétsége miatt emelt vádat a kir. ügyészség Weimann Gaszton

szép eredménnyel működött, de ezt is egyidőre átvitték Csikszerezára, azonban 1942—43. tanévben visszakérül Csiksomlyóra.

De nemcsak a kolostor, kegytemplom és a ferences iskolák történetét tárgyalja a könyv, hanem a környező kápolnákról és egyéb nevezetességekről is ad leírást, amelyek valamiképpen összefüggenek a csiksomlyói kegyhely történetével és amelyek kiemelik annak nagy fontosságát.

Aki meglátogatja az erdélyi magyarság ősi szentélyét, e könyvet vegye magához útmutatónak és akkor meglevenedik előtte a mult és lelke átmelegszik a mult szent emlékein.

Dr. Virág Jeromos

és Porzsolt József ellen, minthogy megegyezésként, mint stróman-megállapodás, tiltott cselekmény.

Mindkét vádlott védekezése az, hogy a megállapodást még azelőtt kötötték, mielőtt az erre vonatkozó törvénycikk hatályát az erdélyi területekre kiterjesztették volna, a megegyezést még ennek megtörténte előtt storniozták. Erre nézve tanukat is jelentettek be, akik azonban szintén nem jelentek meg a tárgyaláson.

Dr. Sahin-Tóth Rafael kir. ügyész arra való tekintettel, hogy a két vádlott cselekménye szorosan összefügg, a tárgyalás elnapolását indítványozta, amihez dr. Miskovszky védő is hozzájárult. A vádlott kérte még édesanyjának, özy. dr. Weimann Jenőnének kihallgatását, aki jelenleg Budapesten kórházban fekszik.

A bíróság helytadott az indítványuk és az új tárgyalást október 13-ra tűzte ki.

Dr. Soós István polgármester ünnepi beszéddel nyitja meg a szabadtéri előadást

Már épül a szabadtéri színpad a Székesegyház előtt

Nagyvárad, aug. 13. Városunk társadalmának minden fia és leánya készül a Székesegyház előtti térségen augusztus hó 15-én, vasárnap este 7 órakor kezdődő szabadtéri színelőadásra, hogy ott a haretéren küzdő katonáink iránti áldozatos szeretetét — az előadásban való részvételével — külsőleg is kifejezésre juttassa.

Az előadást a közönség nyitja meg a Himnuszunk orgonakísérettel való éneklésével, majd férfiak éneklé, ugyancsak orgonakísérettel. „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga...” című régi egyházi éneket.

A nemzeti és egyházi fohászok hangjai után dr. Soós István polgármester, a Népművelési Bizottság elnöke méltatja az előadás jelentőségét, majd a Kat. Legényegylet színjátéka következik. Sik Sándor: István király három felvonásos történelmi színművének előadása Losonczy Gábor rendezésében. A színjáték után a férfiak „Boldogasszony Anyánk...” vallásos énekkel zárja az estet.

Az előadásban a MÁV-Almühely férfi-

kara énekel Kovács Győző tanár vezetésével és dr. Szalay Elemér városi zeneiskolai igazgató orgonakísérete mellett.

A rendezőség felhívja a közönség figyelmét, hogy — tekintettel a tíz órakor kezdődő sötétítésre — az előadás pontosan 7 órakor kezdődik. Egyben azt is közli, hogy a belépőjegyeken feltüntetett számok nem jelentik a székek számát, hanem csak a jegyek sorszámát, ezért minden résztvevő, a váltott jegy minősége szerint, érkezési sorrendben foglalhat helyet. A közönség elhelyezéséről a Nemzeti Munkaközpont és a MÁV-Almühely műkedvelőiből alakult hűz tagú fogadóbizottság gondoskodik. Az előadásra még korlátolt számban a Népművelési titkári hivatalban és a könyvkereskedésben válthatók.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szolgálatos gyógyszerárak V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógyszerár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
MATYÁS KIRALY gyógyszerár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
SZENT ANTAL gyógyszerár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombathat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó 3 darab befelé nyíló ablak 180x110 cm. Attila-u. 34. 479
Kombináltzoba, konyha, rekamiér eladó. Verő asztalos, Kupcinus-u. 11.
Teljesen új barna-drapp, csikos szalag-rídikul eladó. Cim a kiadóban.
Szőlőprést, boroshordókat vennék, Kálmán, Magyar-utca 11. 543

Állást nyec

Perfekt gyors- és gépirónót, aki jól számol is, azonnalra keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 542

Különféle

R-A-CZMIKLÓS

Nemzetgazdasági Szövetkezet alakulásában béri résztvevő. Tagjainak könyvel, levelez, adminisztrál, adóügyeit felelősséggel rendbentartja. Ri-tóok-utca 55. Szarjall-ház. 545

Fertőtlenítést, poloska, moxy és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutoras Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Jugatlan

Eladó központban földszintes bérház, dr. Bozsodinál, Pável-utca 19., közvetítők nélkül. 538

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők, Talyáné, Szigligeti-u. 12. 498

Lakás

Háromszobás modern nagyvárad lakásomat elcserélném budapesti hasonlóval. Cim a kiadóban. 541

3 utcai szobás Schlauch térre nyíló összkonfortos földszinti olcsóberü lakásomat elcserélném négyszobás összkonfortos lakással. Cimeket a kiadóba kérek. 544

Elveszett

5 fiatal liba elveszett. nyomravezető jutalomban részesül. Békéscsaba-utca 61. szám. 544

Kavéházakban és vendéglőkben keressék Magyar Lapok-ot

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.